

Na návšteve: Zachovať živočíšnu výrobu na Liptove

Liptovská poľnohospodárska a potravinárska komora má po 15 rokoch nového predsedu. Delegáti valného zhromaždenia si do tejto pozície zvolili Ľubomíra Rakytu, riaditeľa firmy Agro Racio s.r.o. vo Svätom Kríži. V rozhovore sme sa zamerali na jeho priority v rámci komunikácie s členmi a na to, ako by malo v budúcnosti vyzeráť liptovské poľnohospodárstvo a potravinárstvo.

- **Prečo ste prijali ponuku zastávať funkciu predsedu Liptovskej poľnohospodárskej a potravinárskej komory?**

Myšlienka prišla od dnes už bývalého predsedu liptovskej komory Miroslava Štefčeka. Priznám sa, že som bol z tejto ponuky najskôr zaskočený. Po dlhšej úvahe som si ale povedal, že niekto túto robotu musí vykonávať. Podporu som dostal aj od nášho valného zhromaždenia a aj od členov liptovského predstavenstva, tak som sa nakoniec rozhodol s ňou súhlasiť.

- **Vy ste v pomerne krátkom čase druhý človek, ktorý sa stal novým predsedom regionálnej komory v relatívne mladom veku. Pred časom sa do tejto pozície dostal aj predseda trenčianskej komory. Začína sa tak sčasti naplňovať prirodzené úsilie mať v čele regionálnych štruktúr viac mladších poľnohospodárov a potravinárov nadšených pre inovatívne postupy a nutné zmeny, ktoré sa s pribúdajúcim vekom prirodzene vnímajú o niečo náročnejšie.**

Áno, potvrdzujem to, veď rovnakú skúsenosť mám aj ja sám. V podniku Agro Racio Svätý Kríž som riaditeľom siedmi rok. Bývalý riaditeľ odišiel do dôchodku a mne bola rovnako ponúknutá táto pozícia. Vtedajšie vedenie asi videlo vo mne potenciál a aj pre mňa osobne to bola veľká výzva a motivácia tesne po absolvovaní vysokej školy nabehnúť do pozície riadiacej funkcie. Generačná obmena ľudí je nutná a je to zároveň obrovská téma pre celú našu spoločnosť. Potrebujeme sa viac

sústrediť na odovzdávanie skúseností mladej generácii, aby výmena nielen na riadiacich pozíciách bola plynulá a bez zásadnejších problémov. Určite o tom vedľa hovoriť aj moji kolegovia na mnohých družstvách a podnikoch, Liptov nevynímajúc.

Je to teda komplexná téma a takto nejako to vidím aj ja v prípade zmeny na poste predsedu liptovskej komory.

- **Aké sú vaše vízie, čo chcete zmeniť, zmodernizovať v rámci liptovskej komory a komunikácie s jej členmi?**

Chcem presadzovať záujmy poľnohospodárov a potravinárov v regióne a ich pripomienky následne riešiť aj cez Slovenskú poľnohospodársku a potravinársku komoru, no aj pri rokovaní so zástupcami Pôdohospodárskej platobnej agentúry a s predstaviteľmi ministerstva pôdohospodárstva.

Uvažujem napríklad o tom, aby sme sa s poľnohospodármi a potravinármi častejšie stretávali aj v rámci tzv. informačných dní. Hoci som vo funkcii ešte len krátko, mnohí z nich sa na mňa obracajú ohľadom riešenia rôznych tém, najmä súvisiacich s legislatívou.

Určite ako komora sa chceme podieľať na podpore Strednej odbornej školy polytechnickej v Liptovskom Mikuláši a byť nápomocní pri získavaní nových študentov najmä pozitívnou osvetou a otvorením našich fariem pre potenciálnych študentov vo forme dňa otvorených dverí a pod.

- **Čo aktuálne liptovských poľnohospodárov najviac trápi?**

Výrazným problémom na Liptove je momentálne manažment biopásov, úhorov a téma odložených kosieb. Biopás je z môjho pohľadu ako tak prijateľný, aj keď je miestom na množenie sa hrabošov a miestom podporujúcim rozvoj burín. Úhory sú však podľa mňa ešte vypuklejší problém, lebo vytvárajú dojem, že poľnohospodár sa o pozemky, o pôdu nestará. Verejnosť nevie, že ide o jednu z podmienok plnenia ekoschémy, GAEC a pod. Odložené kosby na trvalých trávnych porastoch – konkrétnym príkladom je oblasť Lúčok, kde je kúpeľná a chatová zóna. Chatári, turisti, kúpeľní hostia, no ani miestni obyvatelia nerozumejú tomu, prečo nekosíme včas, prečo sa o plochy staráme

tak, ako sa staráme. Aj preto sa na nás obracia viacero ľudí s otázkou, prečo sú tieto oblasti zarastené. Musíme sa preto viac sústrediť na to, aby sme obhajovali našu činnosť, prečo lúky nekosíme, hoci by sme ich už mali. Pozitívna verejná mienka je dosť dôležitá, najmä keď sa stále častejšie ukazuje, ako neznalosť problematiky môže neprávnom poškodiť dobré meno hospodára v prírode.

Viem, že po tieto dni Slovenská poľnohospodárska a potravinárska komora aj mediálne riešila tému premnožených hrabošov v dôsledku biopásov. Našťastie, tu na Liptove takýto vypuklý problém s týmto druhom škodcu nemáme.

- **Na čo sa chcete sústrediť ako predseda liptovskej komory, keď hovoríme o produkcii komodít a ich spracovaní do potravín na Liptove? Ako by malo podľa Vás vyzeráť liptovské poľnohospodárstvo a potravinárstvo?**

Jednoznačne našou prioritou je zachovať živočíšnu výrobu na Liptove, lebo bez nej nie sme schopní udržať plochy a produkovať potraviny na Liptove. Následne tu musí byť silný spracovateľ produktov, ako je mlieko a mäso. Ich predaj so ziskom musí byť samozrejmosťou, ak máme hovoriť o udržateľnosti a aj rozvoji agropotravinárstva v našich horských a podhorských oblastiach. Určite budeme aj naďalej produkovať obilie a repku, ale základom ostáva silná živočíšna výroba.

- **Keď hovoríte o produkcii obilnín a repky, ako sa zatiaľ ukazuje tohtoročná úroda?**

Žatva sa rozbehla už aj na Liptove, jačmeň ozimný je už celý pokosený. Keďže aktuálne máme druhú polovicu júla, kedy robíme tento rozhovor, tak väčšina podnikov je už aj v druhej polovici kosby repky. Za náš podnik nám repka dáva v priemere 3,4 t/ha, niektorí poľnohospodári majú tiež okolo 3-3,3 tony na hektár. Naše úvodné zákosy v polovici júla naznačovali, že kvalita potravinárskej pšenice bude nižšia. Opatrene pristupujeme k zberu, ale očakávania boli iné - aj u repky. Porasty boli na konci jari ešte kompletne, mohutné, ale počasie malo v tomto roku opäť veľmi zvláštny priebeh. V máji bolo dosť sucho, pôdny profil bol naozaj suchý. Dnes vidíme výsledok na semenkách, ktoré sú pri repke veľmi drobné. Výnos z repky preto bude pravdepodobne o 20% nižší, ako sme očakávali.

Živočíšna výroba na Liptove:

Zdroj: Štatistický úrad SR

Hovädzí dobytok

V Žilinskom kraji chovajú tamojší poľnohospodári 65 831 kusov hovädzieho dobytku, z toho je 29 629 kusov kráv (v okrese Liptovský Mikuláš - 6 968 kusov kráv a v okrese Ružomberok - 1 788 kusov kráv).

Intenzita chovu hovädzieho dobytku na 100 hektárov poľnohospodárskej pôdy dosahuje v okrese Liptovský Mikuláš 53,4 ks a v okrese Ružomberok 34,3 ks na 100 ha poľnohospodárskej pôdy (priemer za celé Slovensko je len 23,5 ks/100 ha p.p.).

Zaujímavý údaj je aj u kráv/dojníc, kde na Slovensku na 100 hektárov poľnohospodárskej pôdy pripadá 10,3 ks. V okrese Lipt. Mikuláš je to 24,3 ks a v okrese Ružomberok 17,5 ks.

Členovia Liptovskej poľnohospodárskej a potravinárskej komory - chovatelia kráv - v roku 2023 predali spracovateľom 45,4 mil. litrov surového kravského mlieka, čo predstavuje v priemere 7,564 litrov mlieka na dojnicu a rok.

Ovčiarstvo

V Žilinskom kraji sa chovatelia starajú o 75-tisíc kusov oviec, z toho je 49-tisíc kusov bahníc. Okrese Liptovský Mikuláš je 12-tisíc kusov a v okrese Ružomberok 6-tisíc kusov bahníc.

Intenzita chovu oviec na 100 hektárov poľnohospodárskej pôdy je 39,2 ks. V okrese Liptovský Mikuláš je 64 kusov a v okrese Ružomberok je 93,5 ks na 100 ha/p.p.

Chovy negatívne ovplyvňuje nedostatok pracovnej sily (slabo sú obsadené pozície ako bača, valach, spracovateľ mlieka) a dovoz ovčieho mlieka zo zahraničia.

Súťaže

Na Slovensku sa organizuje viacero súťažných podujatí. Medzi významnú, ktorú vyhlasuje časopis Slovenský chov, patrí súťaž Najlepší chovateľ. Tento rok sa najlepší chovatelia stretli v Oponiciach.

Podľa údajov plemenárov sa v súťaži Najlepší chovateľ v kategórii zošľachtená valaška umiestnilo AGRO-RACIO na 4. mieste s produkciou mlieka 146,6 kg na kus a v kategórii Slovenská dojná ovca na 7. mieste s produkciou 196 kg.

V kategórii Chov dojčiacich kráv PD Smrečany obsadilo 45. priečku a v kategórii Slovenský strakatý dobytok sa PD Smrečany umiestnilo s produkciou 7 867 kg mlieka na 3. mieste.

V kategórii Holštajnské plemeno sa na 24. mieste umiestnilo PD Ludrová s produkciou mlieka 11.894 kg za laktáciu a na 26. mieste Farma Východné p.d. s produkciou 10.522 kg za laktáciu.